המרת ביטוי רגולרי לאוטומט סופי דטרמיניסטי והמרת אוטומט סופי דטרמיניסטי לביטוי רגולרי על סמך משפט Kleene

מגיש ליאור וונש

מס' זהות

2020 סמסטר ב' 2020

מחלקה הנדסת תוכנה

מנחה ד"ר רודה יואב

תוכן עניינים

רקע כללי	3
רקע תיאורטי	4
מטרת המחקר	11
פיתוח תוכנה	12
פיתוח בדיקה	13
תוצאות הבדיקה	14
מסקנות	19
מקורות	19

רקע כללי

<u>אוטומט</u>

תיאוריית האוטומטים היא לימוד מכונות ואוטומטים מופשטים, כמו גם בעיות חישוב שניתן לפתור באמצעותן.
זוהי תיאוריה במדעי המחשב התיאורטיים ובמתמטיקה דיסקרטית. אוטומט מורכב ממצבים (המיוצגים על ידי
מעגלים) ומעברים (המיוצגים על ידי חצים). כאשר האוטומט רואה סמל קלט, הוא מבצע מעבר (או קפיצה) למצב
אחר, על פי פונקציית המעבר שלו, שלוקחת את המצב הנוכחי ואת הסמל האחרון ככניסותיו. תיאוריית האוטומטים
קשורה קשר הדוק לתורת השפה הפורמלית.

אוטומט הוא ייצוג סופי של שפה רשמית שעשויה להיות סדרה אינסופית של מילים. אוטומטים מסווגים לרוב לפי סוג השפות הפורמליות שהם יכולים לקבל, שמומחשות בדרך כלל על ידי ההיררכיה של חומסקי, המתארת את היחסים בין שפות שונות וסוגי לוגיקה פורמלית. אוטומטים ממלאים תפקיד מרכזי בתיאוריה של חישוב, בניית מהדרים, בינה מלאכותית, ניתוח ואימות תוכנה. אוטומט הוא מבנה העשוי ממצבים שנועדו לקבוע אם יש לקבל או לדחות את הקלט. זה נראה כמו משחק לוח בסיסי בו כל חלל בלוח מייצג מדינה. לכל מדינה יש מידע על מה לעשות כאשר מתקבל קלט על ידי המכונה. כאשר המכונה מקבלת קלט חדש, היא מסתכלת על המצב ובוחרת נקודה חדשה על סמך המידע מה לעשות כאשר היא מקבלת קלט זה במצב זה. כשאין כניסות נוספות, האוטומט נעצר והמרחב שהוא נמצא בו כשהוא מסתיים קובע אם האוטומט מקבל או דוחה את מערך הקלטים המסוים הזה.

ביטוי רגולרי

ביטוי רגולרי הוא רצף של תווים המגדירים דפוס חיפוש. בדרך כלל משתמשים בתבניות כאלה על ידי אלגוריתמי חיפוש מחרוזות לצורך פעולות "מצא" או "מצא והחלף" על מחרוזות, או לצורך אימות קלט.

זוהי טכניקה שפותחה במדעי המחשב התיאורטיים ותורת השפה הפורמלית. הרעיון עלה בשנות החמישים כאשר המתמטיקאי האמריקני סטיבן קול קליין הפך את התיאור של שפה רגולרית לרשמי. הרעיון נכנס לשימוש נפוץ עם המתמטיקאי האמריקני סטיבן קול קליין הפך את התיאור של שפה רגולרית לרשמי. הרעיון נכנס לשימוש נפוץ עם כלי עיבוד טקסטים של מערכת ההפעלה יוניקס. תחבירים שונים לכתיבת ביטויים רגולריים במנועי השמונים, האחד הוא תקן POSIX ואחר, בשימוש נרחב, הוא תחביר Perl. משתמשים בביטויים רגולריים במנועי חיפוש, תהליכי חיפוש והחלפה של מעבדי תמלילים ועורכי טקסט, בכלי עיבוד טקסטים כגון Sed ו- AWK ובניתוח לקסיקלי. שפות תכנות רבות מספקות יכולות מובנות או ספריות עבור ביטויים רגולריים. הביטוי ביטויים רגולריים, המכונים גם regexes, משמש לעתים קרובות למשמעות התחביר הטקסטואלי הספציפי, לייצוג תבניות להתאמת טקסט. כל תו בביטוי רגולרי (כלומר, כל תו במחרוזת המתאר את הדפוס שלה) הוא או תו-מטבע, בעל משמעות מיוחדת, או תו רגיל שיש לו משמעות מילולית.

במחקר שלנו נשתמש בביטויים ובאוטומטים עבור האלפבית 'a', 'b'.

רקע תיאורטי

אוטומט סופי דטרמיניסטי

< Q, Σ , δ , q_0 , F> אוטומט סופי דטרמיניסטי (אס"ד, DFA) מוגדר ע"י קבוצה של איברים

- $\mathbf{Q} = \mathbf{Q}$ קבוצה סופית של מצבים.
- .'a', 'b' קבוצה סופית של סמלים, האלפית של האוטומט אצלנו Σ
 - $\delta: Q \times \Sigma \to Q$ פונקציית המעברים, כלומר = δ
- . המצב ההתחלתי, כלומר המצב של האוטומט לפני שמעבדים קלט כלשהו ${\bf q}_0$
 - $F\subseteq Q$ קבוצת המצבים המקבלים של האוטומט, כאשר = F

אוטומט קורא מחרוזת סופית של סמלים $a_1,a_2,...,a_n$, כאשר $a_1,a_2,...,a_n$, המכונה מילת קלט. קבוצת המילים מסומנת q_0 אוטומט קורא מחרוזת סופית של סמלים $q_0,q_1,...,q_n$, כאשר $q_0,q_1,...,q_n$ על ידי Σ^* . רצף של מצבים $q_0,q_1,...,q_n$, כאשר $q_0,q_1,...,q_n$ הוא ריצה של האוטומט במילת קלט $w=a_1a_2...a_n\in\Sigma^*$

במילים אחרות, בהתחלה האוטומט נמצא במצב ההתחלתי ${
m q}_0$, ואז האוטומט קורא סמלים של מילת הקלט ברצף. ${
m q}_{\rm i} = \delta({
m q}_{\rm i} - 1, {
m a}_{\rm i})$ כאשר האוטומט קורא את סמל ${
m a}_{\rm i}$ הוא קופץ למצב

 $q_n \in F$ אומרים כי $q_n \in G$ הוא המצב הסופי של הריצה. מילה $a_n \in \Sigma^*$ מתקבלת ע"י האוטומט אם $q_n \in G$ אוטומט יכול לזהות שפה פורמלית.

.השפה המילים שמתקבלות על ידי אוטומט היא הסט של כל המילים שמתקבלות על ידי האוטומט $L\subseteq \Sigma^*$

השפות הניתנות לזיהוי הן קבוצת השפות המוכרות על ידי אוטומט כלשהו.

השפות הניתנות לזיהוי הן שפות רגולריות, כלומר שפות שבנויות מביטויים רגולריים.

ביטוי רגולרי

ביטויים רגילים מורכבים מקבועים, המסמנים קבוצות של מחרוזות, וסמלי אופרטורים המציינים פעולות על מערכות אלה.

בהינתן אלף-בית סופי Σ , הקבועים הבאים מוגדרים כביטויים רגולריים:

- . קבוצה ריקה \emptyset
- . שאין לה תווים כלל. הקבוצה המכילה רק את המחרוזת "הריקה", שאין לה תווים כלל. ϵ
 - σ הקבוצה המכילה רק את התו = σ ∈ Σ

בהינתן ביטויים רגולריים R ו- S, הפעולות הבאות עליהם מוגדרות לייצור ביטויים רגולריים:

- (שרשור) RS מציין את מערך המחרוזות שניתן להשיג על ידי שרשור מחרוזת ב- R ומחרוזת ב- S = {"d", "ef"} , ו- R = {"ab", "c"} אונתה, בהינתן ("RS = {"abd", "abef", "cd", "cef"} ניתן להגדיר את השרשור כך {"abd", "abef", "cd", "cef"}.
 - S I R מציין את האיחוד הקבוע של קבוצות שתוארו על ידי R | S (התחלפות) (התחלפות) איין את האיחוד הקבוע של קבוצות שתוארו על ידי B ("ab", "d", "ef"} ו- S המתאר את "ab", "c", "d", "ef"} R | S ("c", "d", "ef").
- (כוכב R* (Kleene מציין את קבוצת-העל הקטנה ביותר של הקבוצה המתוארת על ידי R המכילה את R וסגורה תחת שרשור מחרוזות. זאת הקבוצה של כל המחרוזות הניתנות לייצור על ידי שרשור של כל מחרוזת סופית (כולל מחרוזת בגודל אפס) של המחרוזות מהקבוצה המתוארה על ידי R. לדוגמא, *{"1", "0"} היא הקבוצה של כל המחרוזות הבינאריים הסופיים (כולל המחרוזת הריקה).

כדי להימנע מסוגריים ההנחה היא שלכוכב קליין יש את העדיפות הגבוהה ביותר, לאחר מכן שרשור ואז התחלפות. אם אין עמימות, ייתכן שהסוגריים מושמטים.

.a | bc* - יכול להיות כתוב כ- abc, ו- (ab) (c 'c) יכול להיות כתוב כ- a | bc* (ab) c יכול להיות כתוב כ-

<u>אוטומט סופי לא דטרמיניסטי</u>

< Q, Σ , δ , q_0 , F> מוגדר ע"י (NFA) אוטומט סופי לא דטרמיניסטי ללא מסעי אפסילון

- $\mathbf{Q} = \mathbf{Q}$ קבוצה סופית של מצבים.
- .'a', 'b' קבוצה סופית של סמלים, האלפית של האוטומט אצלנו Σ
 - $\delta \colon Q \times \Sigma \to P(Q)$ פונקציית המעברים, כלומר = δ כאשר P מסמן קבוצת החזקה.
- . המצב ההתחלתי, כלומר המצב של האוטומט לפני שמעבדים קלט כלשהו \mathbf{q}_0
 - $F \subseteq Q$ קבוצת המצבים המקבלים של האוטומט, כאשר = F

מקבל את המחרוזת אם קיימת סדרת מצבים NFA מקבל מעל $\omega=a_1a_2\dots a_n$ מחרוזת מעל בהינתן היימת סדרת מצבים $v_0,r_1,\dots,r_n\in\mathbb{Q}$

- $r_0 \in q_0$
- $\forall i = 0, 1, ..., n 1 : r_{i+1} \in \delta(r_i, a_{i+1})$
- $r_n \in F$

:DFA ל- NFA

DFA =< Q_D , Σ , δ_D , q_0^D , $F_D > \tau$ " בהינתן אסל ניתן לבנות אס NFA =< Q, Σ , δ , q_0 , $F > \tau$ " באופן הבא

$$\begin{split} &Q_D = P(Q) \\ &q_0^D = \{q_0\} \\ &F_D = \{B \in P(Q) \mid B \cap F \neq \emptyset \,\} \\ &\forall B \in Q_D \,, \sigma \in \Sigma : \, \delta_D(B,\sigma) = \bigcup_{p \in B} \delta(p,\sigma) \end{split}$$

אוטומט סופי לא דטרמיניסטי עם מסעי אפסילון

< $Q, \Sigma, \delta, q_0, F >$ מוגדר ע"י מוגדר מסעי אפסילון מסעי אפסילון אוטומט סופי לא דטרמיניסטי עם מסעי אפסילון

- \bullet קבוצה סופית של מצבים.
- .'a', 'b' קבוצה סופית של סמלים, האלפבית של האוטומט אצלנו Σ
 - $\delta\colon Q\times (\Sigma\cup\{\epsilon\})\to P(Q)$ פונקציית המעברים, כלומר = δ c, and and p פונקציית המילה הריקה.
- . המצב ההתחלתי, כלומר המצב של האוטומט לפני שמעבדים קלט כלשהו \mathbf{q}_0
 - $F \subseteq Q$ קבוצת המצבים המקבלים של האוטומט, כאשר = F

עבור $q \in Q$, נגדיר פונקציה ($q \in Q$ שמציינת את קבוצת המצבים הישיגים (הניתנים להשגה) ממצב $q \in Q$ עבור $q_1, q_2, ..., q_k$ כלומר עבור $p \in Q$ יתקיים יתקיים $p \in Q$ אם קיימת סדרת מצבים $q_1, q_2, ..., q_k$ מעקב אחר מעברי-

- $q_1 = q$
- $\forall 1 \le i < k : q_{i+1} \in \delta(q_i, \varepsilon)$
- $q_k = p$

מקבל את המחרוזת אם קיימת סדרת מצבים בהינתן או מעל Σ , האוטומט $w=a_1a_2\dots a_n$ בהינתן בהינתן מעל ד $r_0,r_1,\dots,r_n\in Q$

- $r_0 \in eClosure(q_0)$
- $\forall i = 0, 1, ..., n-1 : r_{i+1} \in eClosure(r') \text{ where } r' \in \delta(r_i, a_{i+1})$
- $r_n \in F$

המרה של ENFA ל- NFA:

NFA = בהינתן אוטומט $PFA = < Q, \Sigma, \delta, q_0, F > \epsilon$ המוגדר בעמוד הקודם, ניתן לבנות אסל"ד ללא מסעי אפסילון ϵ הרא - באופן הבא ϵ באופן הבא ϵ באופן הבא

$$F' = \begin{cases} F \cup \{q_0\}, & \text{eClosure}(q_0) \cap F = \emptyset \\ \\ F, & \text{otherwise} \end{cases}$$

$$\forall q \in Q, \sigma \in \Sigma : \delta'(q, \sigma) = \bigcup_{p \in \text{eClosure}(q)} \bigcup_{r \in \delta(p, \sigma)} \text{eClosure}(r)$$

Kleene משפט

:מתקיים $L \subseteq \Sigma^*$ מתקיים

$$\mathrm{L}[\mathrm{r}] = \mathrm{L}$$
 -עך שי $\mathrm{r} \in \mathrm{R}(\Sigma)$ קיים ביטוי רגולרי

(Regex-DFA) <u>המרת ביטוי רגולרי לאוטומט סופי דטרמיניסטי</u>

מקרי בסיס:

- $L[r] = \emptyset$ אם $r = \emptyset$ אם •
- $L[r] = \{\epsilon\}$ אם , $r = \epsilon$ אם .
- $L[r] = {\sigma}$ אזי $\sigma \in \Sigma$ עבור $r = \sigma$

מקרים כלליים:

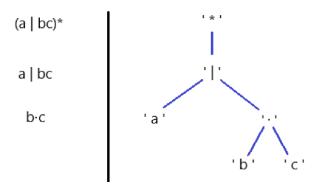
$$L[r] = L$$
, $L[r_1] = L_1$, $L[r_2] = L_2$ ונניח כי $r, r_1, r_2 \in R(\Sigma)$ יהיו

- $L[r_1 | r_2] = L[r_1] \cup L[r_2] = L_1 \cup L_2$
- $L[r_1 \cdot r_2] = L[r_1] \cdot L[r_2] = L_1 \cdot L_2$
- $L[r^*] = (L[r])^* = L^*$

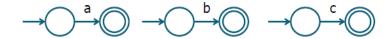
<u>דוגמא להמרת ביטוי רגולרי לאוטומט סופי דטרמיניסטי</u>

$$r = (a \mid bc)^*$$

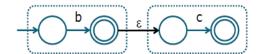
.in-order ניתן לייצג את הביטוי באמצעות עץ יצירה לפי

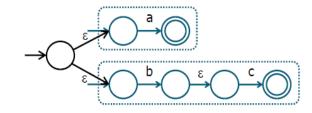
נתחיל ממקרי הבסיס:

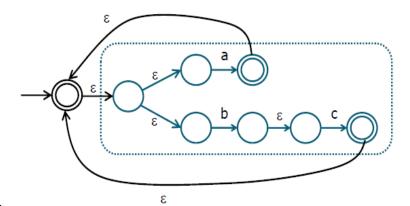
:b · c אוטומט עבור

:a | bc אוטומט עבור

 $r = (a \mid bc)^*$ אוטומט עבור

(DFA-Regex) <u>המרת אוטומט סופי דטרמיניסטי לביטוי רגולרי</u>

.0 נניח שכל המצבים שלנו ממוספרים ע"י $\{0,1,...,n\}$ והמצב הוא ההתחלתי הוא

יותר (חוץ k+1 את קבוצת המילים שעוברות ממצב q_j ל- q_i בלי לעבור באף מצב שמספרו k+1 או יותר k+1 או יותר q_j במם שיכולים להיות גדולים יותר).

לפי ההגדרה של אוטומט ניתן לראות כי:

$$\begin{split} i &= j \land \exists \sigma : \delta(i,\sigma) = j => R(i,j,-1) = \epsilon \mid \sigma \\ i &= j \land \nexists \sigma : \delta(i,\sigma) = j => R(i,j,-1) = \epsilon \\ i &\neq j \land \exists \sigma : \delta(i,\sigma) = j => R(i,j,-1) = \sigma \\ i &\neq j \land \nexists \sigma : \delta(i,\sigma) = j => R(i,j,-1) = \emptyset \end{split}$$

מסקנה:

בלי המצבים בלי (נאשר ניתן לעבור בכל המצבים בלי המצבים בלי המילים שניתן להגיע בעזרתן ממצב i למצב j ולסיים בו, כאשר ניתן לעבור בכל המצבים בלי הגבלה. לכן, על מנת למצוא את קבוצת כל המילים או בעצם את הביטוי הרגולרי עבור אוטומט מסוים, נאחד בין כל k=n ה-(i, j, k) כך ש-k=0 מסמן את המצב ההתחלתי ו-j מסמן כל פעם מצב מקבל אחר של האוטומט, עבור R(i, j, k) יכול להיות מבוטא כ"י ביטוי רגולרי ובכך להראות שקיים ביטוי רגולרי עבור השפה של האוטומט שלנו.

.k ניתן לעשות זאת ע"י אינדוקציה על

. יש לו ביטוי רגולרי כפי שהראינו מעלה R(i,j,-1): k=-1

למצב i שלוקח אותנו ממצב R(i,j,k+1) שלוקח אותנו ממצב i יש ביטוי רגולרי, נוכיח כי לכל R(i,j,k+1) שלוקח אותנו ממצב j $\{1,2,...,k+1\}$ ובדרך משתמש רק במצבים $\{1,2,...,k+1\}$

$$i \sim k+1 \sim k+1 \sim k+1 \sim j$$

ניתן לראות כי תתי-המילים שמובילים בין כל שני מצבים משתמשים רק במצבים {0,...,k}.

$$i \stackrel{R(i,k+1,k)}{\sim} k+1 \stackrel{R(k+1,k+1,k)}{\sim} k+1 \stackrel{R(k+1,k+1,k)}{\sim} k+1 \stackrel{R(k+1,j,k)}{\sim} i$$

- כך R(i, j, k + 1) לכן, ניתן לבטא את קבוצת המילים

$$R(i,j,k+1) = R(i,j,k) | R(i,k+1,k) \cdot R^*(k+1,k+1,k) \cdot R(k+1,j,k)$$

לפי הנחת האינדוקציה, לכל ה-R בצד ימין ובצד שמאל של ה- 'או' יש ביטויים רגולריים והשתמשנו באופרטורים של ביטויים רגולריים – ולכן כל הביטוי מהווה ביטוי רגולרי.

צמצום ביטויים רגולריים

מוסכמות לפישוט ביטויים רגולריים בהם נשתמש:

- נשמיט את אופרטור השרשור. מ- a b במקום ab במקום
- נוותר על סוגריים ברצף של פעולות שרשור וברצף של פעולות איחוד. לדוגמה, במקום (a | b) | c נרשום
- - נשתמש בזהויות הבאות:

$$a \mid b \equiv b \mid a - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right)^* \equiv a^* - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot a^* \equiv a^* \cdot \left(\epsilon \mid a \right) \equiv a^* - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \emptyset - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma = \sigma - \frac{1}{2} \left(\epsilon \mid a \right) \cdot \sigma$$

• נשתמש בהשוואה והכלה של ביטויים רגולריים פשוטים בצורה הבאה:

$$m{regex1} \mid
m{regex2} \equiv egin{cases}
m{regex1} \mid
m{regex1} -
m{normale} &
m{regex2} \\
m{regex2} \mid
m{regex2} -
m{normale} &
m{normale} &
m{regex1} \\
m{regex1} &
m{normale} &
m{normal$$

מטרת המחקר

המטרה שלנו היא לתכנת את הטרנספורמציה מאס"ד לביטוי רגולרי ואת הטרנספורמציה מביטוי רגולרי לאס"ד ולהדגים בעזרת שימוש במשפט Kleene שהן אכן עובדות.

בנוסף, נשווה בין גדלי המחרוזות של הביטויים הרגולריים המתקבלים מהמרת אס"ד לביטוי רגולרי עם צמצום ביטויים רגולריים לפי המסוכמות שקבענו ובלי צמצום ביטויים רגולריים.

פיתוח תוכנה

- נשתמש בתוכנה Eclipse ובשפה
- נשתמש במקור (6) ע"מ להפוך את קוד מבנה ה-DFA לויזואלי.
 - נכתוב את הפונקציות העיקריות הבאות:
- Thompson.compile פונקציה שמקבלת כקלט ביטוי רגולרי ומחזירה אוטומט סופי לא-דטרמיניסטי עם מסעי Thompson.compile שמתאים לאותו ביטוי רגולרי, הפונקציה מבוססת על אלגוריתם שפותח ממשפט eNFA.
- NFA.eNFAtoNFA פונקציה שמקבלת כקלט אוטומט סופי לא-דטרמיניסטי עם מסעי אפסילון eNFA NFA.eNFAtoNFA אוטומט סופי לא-דטרמיניסטי ללא מסעי אפסילון NFA המתאים לו.
- DFA.NFAtoDFA פונקציה שמקבלת כקלט אוטומט סופי לא-דטרמיניסטי ללא מסעי אפסילון NFA ומחזירה DFA.NFAtoDFA אוטומט סופי דטרמיניסטי
- DFA.getDelta פונקציה שמקבלת כקלט אוטומט כלשהו, מצב כלשהו באוטומט ואות ומחזירה את קבוצת כל המצבים שניתן להגיע אליהם מאותו מצב בעזרת האות הזו.
- NFA.getEClosure פונקציה שמקבלת כקלט אוטומט סופי לא-דטרמיניסטי עם מסעי אפסילון eNFA NFA.getEClosure כלשהו באוטומט מחזיר את קבוצת כל המצבים שניתן להגיע אליהם מאותו מצב בלי קריאת אות כלשהי (מעבר חופשי).
- Regex.R פונקציה שמקבלת כקלט אוטומט סופי דטרמיניסטי DFA, רשימת המצבים שלו ממוספרים מ-0 עד הפפצג.R ומחזירה ביטוי רגולרי שמבטא את אותו R, הפונקציה מבוססת על אלגוריתם שפותח ממשפט i,j,k ופרמטרים. Kleene
- Regex.DFAtoRegex פונקציה שמקבלת כקלט אוטומט סופי דטרמיניסטי DFA פונקציה שמקבלת כקלט אוטומט הפי דטרמיניסטי המתאים לו.
- Regex.isAccepted פונקציה שמקבלת כקלט אוטומט סופי דטרמיניסטי DFA פונקציה שמקבלת כקלט אוטומט Regex.isAccepted ומחרוזת מתקבלת מקריאתה ע"י האוטומט.
- RunAssignment.DFAequalsRegex פונקציה שמקבלת כקלט אוטומט סופי דטרמיניסטי DFA פונקציה שמקבלת כקלט אוטומט סופי דטרמיניסטי RunAssignment.DFAequalsRegex ומחזירה האם האוטומט שקול לביטוי הרגולרי ע"י הרצת כל המילים עד 10 תוים מעל האלפבית המוגדר על האוטומט ועל הביטוי במקביל והשוואה של תוצאת כל הרצת מילה.

פיתוח בדיקה

נשתמש ב-Junit Testing, נבנה מחלקת בדיקות ובתוכה המתודה Junit Testing, נבנה מחלקת בדיקות ובתוכה המתודה FinalTest.testTransformations.

עבור כל ביטוי רגולרי ברשימה:

- 1. נדפיס את הקלט, הביטוי הרגולרי.
- DFA נריץ את האלגוריתם להמרת ביטוי רגולרי Regex לאוטומט סופי דטרמיניסטי .2 תוך שימוש במתודות: Thompson.compile, NFA.eNFAtoNFA, DFA.NFAtoDFA
- 3. נדפיס את האוטומט הסופי דטרמיניסטי שנוצר כתוצאה מאותו ביטוי רגולרי כקוד מבנה להעתקה למקור (6) ע"מ לקבל מחוון ויזואלי.
- בין האוטומט שנוצר לבין הביטוי RunAssignment.DFAequalsRegex .4 הרגולרי שיצר אותו ונדפיס את תוצאת ההשוואה.

עבור האוטומט הסופי דטרמיניסטי שהתקבל:

.Regex.DFAtoRegex, Regex.R

5. נריץ את האלגוריתם להמרת אוטומט סופי דטרמיניסטי DFA לביטוי רגולרי. תוך שימוש במתודות:

* נבצע כאן השוואה של גדלי המחרוזות של הביטויים הרגולריים כאשר משתמשים בצמצום ביטויים רגולריים לפי המוסכמות שקבענו וכאשר לא משתמשים בצמצום זה.

- 6. נדפיס את הביטוי הרגולרי שנוצר כתוצאה מאותו אוטומט סופי דטרמיניסטי.
- בין האוטומט הקלט לבין הביטוי RunAssignment.DFAequalsRegex . נשווה באמצעות המתודה. הרגולרי שנוצר ממנו ונדפיס את תוצאת ההשוואה.

תוצאות הבדיקה

```
Input Regex: e
Output DFA:
#states
#initial
#accepting
#alphabet
#transitions
0:a>1
1:a>1
0:b>1
1:b>1
Output DFA equals Input Regex ? true
Reduced Output Regex: e
Reduced Output Regex equals Input DFA ? true
Unreduced Output Regex: (e|(e(e)*e))
Unreduced Output Regex equals Input DFA ? true
Input Regex: a
Output DFA:
#states
1
#initial
#accepting
#alphabet
#transitions
1:a>1
0:b>1
1:b>1
0:a>2
2:a>1
2:b>1
Output DFA equals Input Regex ? true
Reduced Output Regex: a
Reduced Output Regex equals Input DFA ? true
Unreduced Output Regex: (a|(e(e)*a)|(a|(e(e)*a)(e)*e))
Unreduced Output Regex equals Input DFA ? true
```

```
Input Regex: (a)
Output DFA:
#states
1
2
#initial
#accepting
#alphabet
#transitions
1:a>1
0:b>1
1:b>1
0:a>2
2:a>1
2:b>1
Output DFA equals Input Regex ? true
Reduced Output Regex: a
Reduced Output Regex equals Input DFA ? true
Unreduced Output Regex: (a|(e(e)*a)|(a|(e(e)*a)(e)*e))
Unreduced Output Regex equals Input DFA ? true
Input Regex: a*
Output DFA:
#states
1
0
#initial
#accepting
0
#alphabet
b
#transitions
2:b>1
0:a>2
0:b>1
2:a>2
1:a>1
1:b>1
Output DFA equals Input Regex ? true
Reduced Output Regex: (e|(a|a((a))*a))
Reduced Output Regex equals Input DFA ? true
Unreduced Output Regex: (e|(e(e)*e))|(a|(e(e)*a)|(a|(e(e)*a)(e|a)*e|a))
Unreduced Output Regex equals Input DFA ? true
```

```
Input Regex: (a)*
Output DFA:
#states
1
2
#initial
#accepting
#alphabet
а
#transitions
2:b>1
0:a>2
0:b>1
2:a>2
1:a>1
1:b>1
Output DFA equals Input Regex ? true
Reduced Output Regex: (e|(a|a((a))*a))
Reduced Output Regex equals Input DFA ? true
Unreduced Output Regex: (e|(e(e)*e))|(a|(e(e)*a)|(a|(e(e)*a)(e|a)*e|a))
Unreduced Output Regex equals Input DFA ? true
Input Regex: (a*)
Output DFA:
#states
1
0
#initial
#accepting
#alphabet
#transitions
2:b>1
0:a>2
0:b>1
2:a>2
1:a>1
1:b>1
Output DFA equals Input Regex ? true
Reduced Output Regex: (e|(a|a((a))*a))
Reduced Output Regex equals Input DFA ? true
Unreduced Output Regex: (e|(e(e)*e))|(a|(e(e)*a)|(a|(e(e)*a)(e|a)*e|a))
Unreduced Output Regex equals Input DFA ? true
```

```
Input Regex: aa
Output DFA:
#states
3
#initial
#accepting
#alphabet
а
#transitions
0:a>2
3:a>1
3:b>1
0:b>1
2:b>1
1:a>1
1:b>1
2:a>3
Output DFA equals Input Regex ? true
Reduced Output Regex: aa
Reduced Output Regex equals Input DFA ? true
Unreduced Output Regex: ((a|(e(e)*a)(e)*a)|((a|(e(e)*a)(e)*a)(e)*e))
Unreduced Output Regex equals Input DFA ? true
Input Regex: (a)a
Output DFA:
#states
1
2
0
3
#initial
#accepting
#alphabet
#transitions
0:a>2
3:a>1
3:b>1
0:b>1
2:b>1
1:a>1
1:b>1
2:a>3
Output DFA equals Input Regex ? true
Reduced Output Regex: aa
Reduced Output Regex equals Input DFA ? true
Unreduced Output Regex: ((a|(e(e)*a)(e)*a)|((a|(e(e)*a)(e)*a)(e)*e))
Unreduced Output Regex equals Input DFA ? true
```

```
Input Regex: a(a)
Output DFA:
#states
3
#initial
#accepting
#alphabet
#transitions
0:a>2
3:a>1
3:b>1
0:b>1
2:b>1
1:a>1
1:b>1
2:a>3
Output DFA equals Input Regex ? true
Reduced Output Regex: aa
Reduced Output Regex equals Input DFA ? true
Unreduced Output Regex: ((a|(e(e)*a)(e)*a)|((a|(e(e)*a)(e)*a)(e)*e))
Unreduced Output Regex equals Input DFA ? true
```

<u>הערה</u>

רשימת הביטויים הרגולריים נרחבת הרבה יותר ממה שראינו כאן, אך הניסויים בוצעו ונבדקו עבור כל הביטויים הרגולריים ברשימה.

מסקנות

באמצעות משפט Kleene, אכן הצלחנו להראות שהטרנספורמציות בין ביטוי רגולרי לאס"ד עובדות. הצלחנו ליצור אלגוריתם נכון להמרת ביטוי רגולרי לאוטומט סופי דטרמיניסטי ואלגוריתם נכון נוסף להמרת אוטומט סופי דטרמיניסטי לביטוי רגולרי וגם לאשש את נכונותם ע"י בדיקת השוואה המבוססת על Brute-Force.

בנוסף, ניתן לראות את ההבדל המשמעותי בין ביטויים רגולריים כאשר משתמשים במוסכמות הצמצום שהגדרנו וכאשר לא משתמשים בהן.

מקורות

- 1. אורט בראודה. מצגת בנושא פעולות רגולריות וביטויים רגולריים.
 - 2. אורט בראודה. מצגת בנושא שקילות אס"ד ואסל"ד.
- 3. Automata and Formal Languages, Yoav Rodeh.
- 4. https://brilliant.org/wiki/regular-languages/
- 5. https://brilliant.org/wiki/finite-state-machines/
- 6. http://ivanzuzak.info/noam/webapps/fsm2regex/